

Americký sen po česku

Z manipulačního dělníka se Josef Bárta vypracoval na vlastníka firmy CZ Loko s dvoumiliardovým obrátem.

BYZNYS STORY

str. 8-9

Správné pojištění

Dům či byt ochrání před vodou nebo ohněm jen dobrá smlouva. Pojistka by přitom měla odpovídat ceně zařízení nemovitosti.

FINEXPERT

str. 13

📈 CZK/EUR • 26,100 / +0,015 Kč 📉 CZK/USD • 21,887 / -0,211 Kč 📉 PX • 1035,91 / -0,06 % 📉 EURO STOXX 50 • 3424,51 / -0,41 % 📈 ZLATO • 1306,50 \$ / +1,64 %

KOMENTÁŘ: ROZPOČTOVOU BITVU MOHOU PROHRÁT UČITELÉ / str. 12

Krátce

Finanční správu čeká kvůli firmě FAU kontrola

Třicet dnů má ministr financí Ivan Pilný (ANO) na to, aby premiérovi Bohuslavu Sobotkovi (ČSSD) objasnil postup Finanční správy v kauze přerovské firmy FAU, která po zásahu berních úředníků skončila v konkurzu. **str. 2**

Rotkappchen chce být v Česku dvojkou

Výrobce sektů Rotkappchen-Mumm hodlá expandovat v Česku. Cílem je stát se dvojkou na tuzemském trhu, což znamená dosáhnout podílu nejméně pět procent, tedy prodat zhruba 350 tisíc lahví za rok. O pozici se popere s Templářskými sklepy či zahraniční značkou Moët & Chandon. **str. 6**

Němci sázejí na energii z větru

Německé větrné elektrárny v Severním moři za letošní první pololetí vyrobily meziročně o polovinu elektřiny více a staly se tak tamním nejrychleji rostoucím obnovitelným zdrojem energie. **str. 10**

Stát krotí rozmach soukromých škol

V Česku loni přibylo 36 nových **soukromých základních škol**, nejvíce od roku 2010. Teď ale úředníci jejich další rozvoj omezují, z pěti desítek projektů schválili ani ne **polovinu**. Přesto počet soukromých základních škol letos zřejmě dosáhne hranice **dvou set**.

TÉMA / str. 4

Foto: profimedia.cz

 twitter.com/e15news

PETR FIALA:

Babišovo „naši klekli na...“ zní jak ze žargonu podsvětí. Alespoň před volbami víme, co znamená jeho heslo „řídít stát jako firmu“.

9 771803 454307 17428

Zápisník
Michala Tomeše

Těžký návrat

Návraty z letních dovolených do pracovního procesu jsou nejen těžké, ale mnohdy i překvapivé. Zatímco před čtrnácti dny byla zpráva o vyšetřování Andreje Babiše kvůli kauze Čapí hnízdo předzvěstí politické bouře, dva týdny poté vypadá volební průzkum Medianu skandálem téměř nedotčen. Šok v líné prázdninové atmosféře nevyvolaly ani nové Babišovy nahrávky. Budoucí premiér může být v klidu.

Těžké návraty do vyspělého Česka se dají zažít také například z chudší Gruzie. Země sousedící s agresivním Ruskem vidí svou budoucnost ve spolupráci s Evropskou unií, což potvrzuje nejen politickými postoji, ale i všudypřítomnými vlajkami s dvanácti hvězdami. Po hlubší integraci do Evropy ale volají také Rumuni. Ministr zahraničí Teodor Melescanu sdělil, že země přijme euro do pěti let. Otázkou tak je, kde bude za stejnou dobu se svým odmítavým přístupem Česko.

Šok při návratu jistě čekal také na řidiče cestující po českých dálnicích. Podél nich se na billboardech objevily plakáty zobrazující českou vlajku. Provozovatelé reklamních ploch tak upozorňují na jejich brzký zákaz, zároveň sázejí na to, že ze zákona nemusejí odstranit státní symbol. Tím však plakát není – nesplňuje předepsané rozměry, pochybovat se dá také o jeho „vhodném a důstojném způsobu použití“. Zoufalý pokus navíc spíše než jako boj proti politikům působí jako laciná kampaň nacionální politické strany.

Protagonisté dne

Christof QUEISSER

ŘEDITEL ROTKÄPPCHEN-MUMM

Německý výrobce šumivých nápojů loni dosáhl tržeb v objemu miliardy eur. Nyní potvrdil, že se chystá vstoupit i na český trh.

str. 6

André DRAVECKÝ

ZAKLADATEL A ŘEDITEL SHIPVIO

Start-up vyvíjí propojení dopravců a firem, které potřebují něco přepravit. Na podzim expanduje do Německa a Rakouska.

str. 7

Jorge QUIJANO

SPRÁVCE PANAMSKÉHO KANÁLU

Intenzita přepravy Panamským kanálem překonala odhady správy obří stavby. Rozšířeným kanálem propluly stovky obřích lodí.

str. 11

OPRAVA

Foto: tisk

MĚSTO HRADEC KRÁLOVÉ začalo s renovací dvacetimetrové kovové plastiky *Dívka s kruhem* z roku 1966, která stojí před vstupem na malšovický Všesportovní stadion. Autorem díla je akademický architekt a sochař Karel Mahrla, který byl jedním z žáků Josefa Gočára. Geometrická socha, kterou Mahrla vytvořil ve stylu Brusel, není v Česku souměřitelná s jiným dílem. Renovací projede i u sochy později umístěná nádoba na oheň (na snímku) zesedmdesátých let.

Finanční správu čeká kontrola. Kvůli FAU

■ Firma FAU skončila po zásahu daňové správy v konkurzu. Premiér chce vědět, zda exministr financí Andrej Babiš berní úředníky neúkoloval.

Pavel Otto

Třicet dnů má ministr financí Ivan Pilný (ANO) na to, aby premiéroví Bohuslavu Sobotkovi (ČSSD) objasnil postup Finanční správy v kauze firmy FAU, která po zásahu berních úředníků skončila v konkurzu. Podle nahrávky dostupné na internetu je do společnosti mohl poslat tehdejší šéf státní pokladny a hnutí ANO Andrej Babiš.

„Musí být zřejmé, jestli daňová správa postupovala v souladu se zákony. Požádal jsem ho také, aby prověřil, jestli vedení ministerstva financí zasahovalo v rozporu se svými kompetencemi do činnosti daňové správy,“ řekl Sobotka.

Pilný po svém mluvčím Michalu Žurovcovi vzkázal, že postup

twitter.com/e15news

BOHUSLAV SOBOTKA:

Požádal jsem ministra financí Ivana Pilného, aby kauzu FAU prověřil a do 30 dnů mi k tomu poskytl zprávu.

správy v tomto konkrétním případě nyní vyhodnocuje Nejvyšší správní soud. „Jakékoli další šetření by bylo vlamováním se do otevřených dveří, zejména nemá-li ministr financí ze zákona přístup k detailům jednotlivých daňových řízení,“ dodal Žurovec.

Ministerstvo se shoduje s premiérem, že je třeba podrobit systém zajišťovacích příkazů často používaných správou důkladně analýze, která by měla být hotová tento týden. Má vyhodnotit, zda nastavené postupy fungují správně.

V neděli anonymní Skupina Šuman zveřejnila na Twitteru další zvukový záznam, kde Babiš hovoří právě o FAU, která vlastnila část areálu přerovské Prechezy spadající pod Agrofert. Stěžuje si, že se mu v druhé polovině deva-

desátých let nepodařilo zprivatizovat celý objekt, a připomíná, že kromě skladu pohonných hmot tam FAU patřila i železniční vlečka. „Naši klekli na FAU Přerov, takže je v insolvenční, obstavené účty, vagony,“ pokračuje Babiš na nahrávce.

Do problémů se firma dostala loni v říjnu, o dva měsíce později ji soud poslal do konkurzu. Babiš byl v té době ministrem financí a jediným majitelem Agrofertu, do svěřenského fondu vložil akcie holdingu až letos. HN minulý týden napsaly, že soud postup daňové správy označil za nezákonný.

„Odmítám, že bych Finanční správu úkoloval. Je nezávislá a bojuje proti únikům DPH a spotřební daně, kterých se historicky dopouštěly hlavně firmy obchodující s pohonnými hmotami,“ reagoval Babiš.

Finanční správa chce svůj postup v kauze FAU obhájit. „Abychom se mohli vyjádřit k podrobnostem daného případu, uvítali bychom, aby nás daňový subjekt zbavil mlčenlivosti,“ dodala mluvčí úřadu Gabriela Štěpanyová.

Školské odbory budou o platech dále vyjednávat

■ Na začátku září proběhne setkání, na kterém se odboráři pokusí přesvědčit členy vlády.

Školské odbory nechtějí vyhrožovat stávkou za zvýšení platů, dokud se jedná. Své požadavky zopakují na protestním setkání 1. září v pražské Betlémské kapli představitelům vlády. Potvrdil to šéf školských odborů František Dobšík.

K protestu se připojí zástupci všech úrovní vzdělávání. Chtějí zvýšit platy učitelů o 15 procent a nepedagogických pracovníků o deset procent. Zástupci vysokých škol trvají na růstu svého rozpočtu o 4,5 miliardy korun proti loňskému roku. „Vedou se debaty o stávce, školské

odbory se zařadí podle výsledku jednání vlády,“ uvedl Dobšík. Vyloženě vyhrožovat ale podle něj není taktické a zodpovědné, pokud se zatím vyjednává.

Na shromáždění v Betlémské kapli, jehož cílem je znovu podpořit požadavky školství, podle Dobšíka premiéra zastoupí ministr zahraničí Lubomír Zaorálek (ČSSD) a přijít má také ministr financí Ivan Pilný (ANO).

Nemocného ministra školství Stanislava Štecha (za ČSSD) zastoupí jeho náměstek Petr Pavlík a místo vicepremiéra pro vědu má dorazit místopředseda školského výboru Jiří Mihola

(KDU-ČSL). Odbory chtějí docílit zvýšení mezd učitelů v regionálním školství do roku 2020 na 130 procent průměrné mzdy v Česku, která v letošním prvním čtvrtletí činila 27 889 korun.

S podporou premiéra a ministerstva školství požadují přidat od listopadu 15 procent navíc, jinak se podle nich nepodaří do roku 2020 zvýšit mzdy dostatečně. Znamenalo by to růst výdajů v příštím roce o 11 miliard korun.

Na platy nepedagogických pracovníků ve školství by podle odborů měly jít další dvě miliardy korun navíc. /čtk/

Učitelé by rádi dostali od listopadu přidáno **15** procent.

NÁZORY str. 12

Krátce

Portugalci a Češi by měli spolupracovat

Česko a Portugalsko chtějí spolupracovat na vytváření nové podoby Evropské unie. Shodli se na tom ministři zahraničí obou zemí Lubomír Zaorálek (ČSSD) a Augusto Santos Silva. Podle nich mají Česko a Portugalsko podobné zájmy, pro obě země je důležité zachování jednoty EU.

Policie odhalila méně nelegálních cizinců

Policie za první pololetí letošního roku odhalila v Česku 2244 nelegálně pobývajících cizinců, což bylo o 396 méně než ve stejném období roku 2016. Nejčastěji byli v tuzemsku nelegálně občané Ukrajiny, a to v 828 případech.

Prezidentská volební kampaň oficiálně začala

Rozhodnutí o tom, že si Češi budoucího prezidenta budou vybírat 12. a 13. ledna 2018, bylo vydáno ve Sbírce zákonů. Začala tím oficiálně i volební kampaň. Všichni kandidáti si podle zákona nyní musí do pěti dnů založit transparentní účet pro financování volební kampaně.

Obraně se zvýší rozpočet

Premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD) se s ministrem obrany Martinem Stropnickým (ANO) dohodl na zvyšování rozpočtu. Armáda by měla kolem roku 2020 mít k dispozici alespoň 1,4 procenta hrubého domácího produktu. Premiér to uvedl po bilanční schůzce se Stropnickým. /čtk/

275792/15

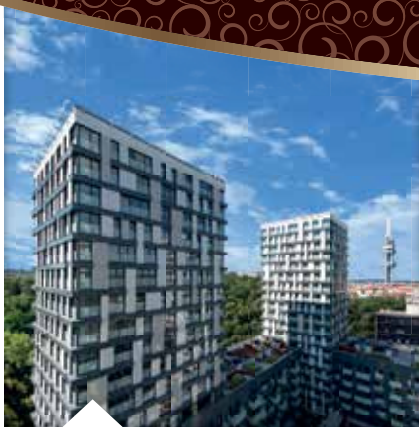
INZERCE

NOVINKA

Exkluzivní dokončené byty v centru Prahy

Praha 5 – Bertramka Rezidence Na Bertramce

Komorní projekt jen 41 bytů v nádherné lokalitě přímo naproti legendární Mozartově vile. Čeká Vás luxusní bydlení v parku, zároveň jen pár minut chůze od stanice metra a na dosah pulsujícího centra.

Praha 3 – Žižkov TOP OF PRAGUE

Exkluzivní byty ve třech nejvyšších patrech unikátních věží Residence Garden Towers jsou skutečně tím TOP OF PRAGUE. Výhledy na celou Prahu jsou zkrátka neopakovatelné.

Praha 5 – Nikolajka Rezidence Park Nikolajka

Exkluzivní bydlení na prestižní adrese v centru Prahy s nádhernými výhledy. Výjimečný projekt je citlivě zasazen do zeleně uprostřed vilové čtvrti blízko Malé Strany.

POSLEDNÍ VOLNÉ BYTY

POSLEDNÍ VOLNÉ BYTY

Praha 2 – Vinohrady Rezidence U Muzea

Komorní projekt jen 42 exkluzivních bytů v samém srdci města přímo nad historickou budovou Národního muzea a přestupní stanicí metra. Bydlet víc v centru už zkrátka nelze.

CENTRAL GROUP

www.central-group.cz

Stát se začíná bránit invazi soukromých škol

■ Zájem zakládat soukromé základní školy v posledních dvou letech **raketově roste**: loni jich přibýlo 36 a letos je nováčků na trhu základního vzdělání už **48**. Jenže někteří **narazili**. Ministerstvo školství povolilo pouze 21 nových škol, ostatní adepti musejí počkat, jak dopadne jejich **odvolání**. Některé ústavy tak začnou 1. září fungovat **bez zápisu do školského rejstříku a bez státních příspěvků**.

Ani pár dní před začátkem školního roku nemají někteří zájemci o otevření nové základní školy definitivní rozhodnutí o zápisu do školského rejstříku. „Přesnější počet škol budeme znát po 1. září 2017, definitivní až po pravomocném ukončení všech správních řízení,“ uvádí tiskové oddělení ministerstva školství.

Taková situace se v minulosti ještě nestala. Ministerstvo školství přitom nijak neavizovalo, že bude k soukromým školám přísnější, a bývalá ministryně Kateřina Valachová ani její nástupce Stanislav Štech se k této politice oficiálně nehlásí. „Nelze předpokládat, že každá žádost bude automaticky schválena,“ zní strohé stanovisko úřadu. Odpovědnosti ministerstva školství je údajně vytvářet takovou vzdělávací soustavu, která poskytuje stejné šance dětem bez rozdílu jejich socioekonomického zázemí.

ZLÍNSKÝ PARADOX

Libor Daňhel, který usiluje o otevření soukromé základní školy ve Zlíně, podal proti zamítnutí své žádosti rozklad a 1. srpna se dozvěděl, že jeho odvolání uspělo. Na nové rozhodnutí ale stále čeká a mezitím už nemá šanci novou školu v tomto školním roce otevřít. „Budu podávat na ministerstvo žalobu. Je to cílená likvidace,“ říká Daňhel a cítí se poškozený nečinností a průtahy úřadu.

Paradoxní je, že i když ministerstvo původně novou školu ve Zlíně zamítlo kvůli dostatečné kapacitě veřejných škol, soukromá škola tam přesto vznikne.

Foto: tisk

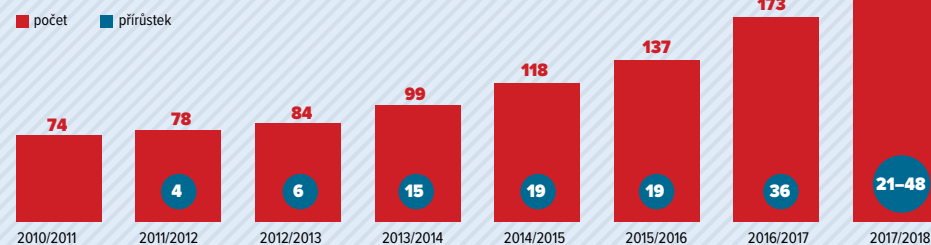
Školy v číslech

- Celkem bylo loni v Česku **4111** základních škol, z toho **173** privátních. Soukromé školy dostávají od státu v prvním roce **60**, později až **80** procent částky, kterou mají veřejné školy jako dotaci na žáka. Kromě toho může další peníze poskytnout krajský úřad, takže se soukromá škola může dostat až na **100** procent dotace na žáka. Provozní výdaje ale platí majitel školy, kdežto u veřejných škol zřizovatel.
- Podle propočtu Ondřeje Šteffla ze společnosti Scio dostala v roce 2016 malá soukromá základní škola

s žáky na prvním i druhém stupni z veřejných peněz na jednoho žáka **49 215** korun, veřejná obdobných parametrů o devět procent více.

- Soukromé školy kromě toho vybírají školné obvykle **3–10** tisíc korun měsíčně, výjimečně až **20** tisíc.
- Financování veřejných základních škol se bude měnit, už nebudou dostávat peníze podle počtu žáků, ale podle počtu odučených hodin.

Jak přibývá soukromých základních škol

Privátní školství (školní rok 2016/2017)

	počet škol	počet dětí	podíl z celkového počtu žáků
mateřské	340	11 256	3,1%
základní	173	11 420	1,3%
střední	294	30 162	14,4%
vyšší	39	31 484 *	10,1%

* k 31. 12. 2016

Pramen statistika MŠMT

Jen od jiného investora. Příležitost se chopil senátor a majitel skupiny Synot Ivo Valenta. Jeho nová firma Základní škola Orbis Zlín v létě vstoupila polovičním podílem do Academic School, která provozuje mateřskou a základní školu v Uherském Hradišti. A od září bude provozovat novou základní školu v prostorách, se kterými původně počítal Daňhel. Nabídne dvojjazyčnou výuku a třídy maximálně o 15 žáčích. Protože to je pobočka existující školy, o zápis do rejstříku žádat nemusel. Valenta už má podíl ve Vysoké škole Karla Engliše v Brně a do budoucna plánuje otevřít i střední školu. „Představuji si, že vybuduji regionální vzdělávací institut. O soukromé školy bude podle mého názoru mezi veřejností vždy zájem,“ věří Valenta.

DOMÁCÍ FINTA

Na zápis do rejstříku stále čeká i Scioškola ve Frýdku-Místku z rostoucí skupiny dosud sedmi Scioškol. Ani v tomto případě to však neznamená, že školáci nenastoupí. Formálně budou v domácím vzdělávání a nezáiskají příspěvek státu. Buď budou rodiče platit vyšší školné, nebo škola sežene peníze jinak. „Dalším krokem bude žádost v mimořádném termínu. Věříme, že se školu podaří zapsat co nejdříve,“ říká Lucie Macášková Hejbalová ze Scioškol skupiny Scio.

Podobně postupují i některé menší základní soukromé školy, které vznikají v návaznosti na mateřské školy. Budou učit i děti školního věku, ty ale budou v domácím vzdělávání.

ROZDÍLNÝ VÝKLAD

Podle majitele Scioškol Ondřeje Šteffla je postup ministerstva školství nezákonný. Pokud zřizovatel splní zákonné podmínky, může ji ministerstvo odmítnout jen z vyjmenovaných důvodů. Jedním z nich je, že žádost „není v souladu s dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy“. Právě na to se vedení ministerstva odvolává.

Více v rozhovoru na [E15.cz](#)

Téma připravila

Adéla Čabanová

AUTA NA NÁPLAVCE

PRAHA | NÁPLAVKA 31. 8. – 3. 9.

PROGRAM

ČTVRTEK 31. 8.

NA SMÍCHOVSKÉ NÁPLAVCE

18:00 SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ

18:30 KONCERT – JELEN

20:00 KONCERT – MONKEY BUSINESS
ft. DAN BÁRTA A TONYA GRAVES

21:30 VODNÍ SVĚTELNÁ SHOW NA VLTAVĚ

21:50 VODNÍ SVĚTELNÁ SHOW NA VLTAVĚ
REPRÍZA

VÝSTAVA OTEVŘENA 16:00 – 22:00

PÁTEK 1. 9.

NA RAŠÍNOVĚ NÁBŘEŽÍ

13:00 AUTOGRAMIÁDA FOTBALISTŮ
AC SPARTA PRAHA

19:00 KONCERT – TOMÁŠ KLUS

21:30 VODNÍ SVĚTELNÁ SHOW NA VLTAVĚ

21:50 VODNÍ SVĚTELNÁ SHOW NA VLTAVĚ
REPRÍZA

VÝSTAVA OTEVŘENA 10:00 – 22:00

SOBOTA 2. 9.

NA RAŠÍNOVĚ NÁBŘEŽÍ

15:00 RADY MARTINA VACULÍKA,
TECHNICKÉHO EXPERTA SVĚTA MOTORŮ

16:00 BESEDA O „CHYTRÉM MĚSTĚ“

17:00 BESEDA O BEZPEČNOSTI V DOPRAVĚ

20:00 KONCERT – VLADIMÍR 518 + ORION
(SMÍCHOVSKÁ NÁPLAVKA)

21:30 VODNÍ SVĚTELNÁ SHOW NA VLTAVĚ

21:50 VODNÍ SVĚTELNÁ SHOW NA VLTAVĚ
REPRÍZA

VÝSTAVA OTEVŘENA 10:00 – 22:00

NEDĚLE 3. 9.

NA RAŠÍNOVĚ NÁBŘEŽÍ

15:00 RADY MARTINA VACULÍKA,
TECHNICKÉHO EXPERTA
SVĚTA MOTORŮ

16:00 AUTOGRAMIÁDA FOTBALISTŮ
SK SLAVIA PRAHA

VÝSTAVA OTEVŘENA 10:00 – 20:00

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA

VSTUP ZDARMA

10 ČESKÝCH
PREMIÉR

Foto: E15, Michal Nosek

RELIKT. Staré časy v německé společnosti Rotkäppchen-Mumm z Freyburgu připomínají dlažby, které pamatují ještě doby někdejší NDR.

Rotkäppchen chce být dvojkou českých sektů

■ Obří německý výrobce se značkou Červená Karkulka chce výhledově desetiprocentní podíl na trhu.

Michal Nosek

O šumivé nápoje roste v posledních letech zájem, což také dokazuje výsledek nejsilnějšího výrobce českého trhu, společnosti Bohemia Sekt. Loňský rok byl pro něj rekordní, utržil 1,8 miliardy korun. Na tužském trhu se ale chce výrazněji prosadit silný německý výrobce Rotkäppchen-Mumm, který loni vykázal obrát ve výši téměř jedné miliardy eur.

Společnost Bohemia Sekt loni prodala 28,5 milionu lahví svých produktů, německý Rotkäppchen – v překladu Červená Karkulka – 178 milionů. „Český trh jsme

sledovali uplynulých patnáct let a pečlivě jej vyhodnocovali,“ řekl deníku E15 Christof Queisser, generální ředitel německého výrobce. Rotkäppchen-Mumm působí na českém trhu dva roky a je zastoupen v obchodních řetězcích. „Náš tržní podíl v Česku je minimální, ale nikam nechvátáme. V dlouhodobém horizontu je náš cíl získat deset a více procent trhu,“ uvedl Queisser.

Společnost Bohemia Sekt měla v roce 2015 podíl 66,9 procenta a loni si jej podle odhadů minimálně udržela. „Sekt je pro nás barometrem spotřebitelské nálady. Jsem přesvědčen, že za rostoucí

oblibou sektů je vidět i vývoj makroekonomiky. Roste spotřebitelská důvěra a nálada lidí a to pomáhá prodeji sektů stejně jako třeba prodeji automobilů,“ uvedl již dříve Ondřej Beránek, ředitel Bohemia Sektu. Právě tohoto růstového trendu chce využít

i německý Rotkäppchen-Mumm.

„Je nám jasné, že dominanci Bohemia Sektu neohrozíme, ale zbytek trhu je roztržtý, a toho chceme využít,“ uvedl Queisser. Jeho slova potvrzují i data agentury Nielsen. Druhé místo v roce 2015 obsadily se svým sektem Templářské sklepy, ale tržní podíl představoval pouhých 4,6 procenta, zatímco třetí místo patřilo značce Moët & Chandon se 3,2 procenta. Z propočtu pak vyplývá, že firmě Rotkäppchen-Mumm k dosažení druhého místa na trhu postačí prodat zhruba 350 tisíc lahví.

Rekorní obrát se blíží miliardě eur

Rok 2016 byl pro společnost Rotkäppchen-Mumm z Freyburgu neúspěšnějším rokem v historii. Lídr německého trhu sektů loni prodal 178 milionů lahví a celkový obrát dosáhl 986 milionů eur. Celkem firma dodala na trh 271 milionů lahví různých nápojů včetně nealka a lihovin.

Majitelé billboardů protestují. U dálnic vylepili vlajky

Od českých dálnic musí do pátku zmizet všech 875 billboardů, které tam napačoval poskytovatel motoristických služeb ÚAMK. Umísťování reklamních nosičů ve vzdálenosti až 250 metrů od vozovky totiž nově zakazuje zákon. Majitelé billboardů na protest proti němu oblepili reklamní plochy u dálnic českými vlajkami.

Podle Marka Pavlase, prezidenta Svazu provozovatelů venkovní reklamy, je zákon nejen zbytečný, nepraktický a v některých ustanoveních dokonce nesmyslný. Především však odporuje ústavě.

„Postup státu, který na jedné straně smlouvami, povoleními a licencemi umožňuje provozovatelům venkovní reklamy legální podnikání, a nyní, přestože jsou tyto smlouvy, povolení

a licence stále platné, jim toto podnikání bez náhrady zakazuje, je faktickým vyvlastněním,“ podotkl Pavlas. Dodal, že vyvlastnění soukromého majetku připouští ústava jen ve veřejném zájmu a za náhradu. Veřejný zájem stát nikdy neprokázal a náhradu neposkytl.

Podle Hospodářské komory stát nechal v devadesátých letech vybujet černé plochy ohrožující řidiče umístěním nebo technickým uspořádáním, kvůli kterým venkovní reklama rozumnou regulaci potřebuje. „Ale místo důsledného vymáhání zákonů stát sahá po nejjednodušším způsobu a to je plošný zákaz, který dopadá také na poctivé provozovatele venkovní reklamy a inzerenty,“ uvedl mluvčí komory Miroslav Diro. /čtk/

VÝDĚLEČNÉ PARKOVÁNÍ

Foto: čtk

FIRMA ISP HRADEC KRÁLOVÉ, která provozuje systém parkování ve stotisícovém městě, loni utržila přes 47 milionů a vydělala 17,5 milionu korun. Podnik, jenž patří soukromé státní společnosti BAK, loni vyplatil dividendu 35 milionů korun.

Tuzemský start-up chystá sdílení kamionů v Německu

■ Pro expanzi do zahraničí shání firma Shipvio investory, kteří poskytnou pět milionů eur. Nabízí za to pětinový podíl.

Michal Tomeš

Poskytnout nákladním dopravcům mobilní aplikaci, která je dokáže spojit s podniky, jež potřebují převézt své zboží po Evropě. Takový je záměr tuzemského start-upu Shipvio. Firemní zákazníci mohou podle něho ušetřit až čtvrtinu přepravní ceny za své zásilky posílané po Evropě.

Na podzim hodlá Shipvio se svou aplikací vstoupit na německý a rakouský trh, kde už

dokončuje přípravy na spuštění obchodních oddělení. Ta budou jednat s dopravci, kteří se připojí ke sdílené přepravní síti. „Pro expanzi potřebujeme tři až pět milionů eur, zájem ze strany investorů registrujeme dostatečný,“ říká zakladatel a ředitel společnosti André Dravecký.

Investoři za uvedenou částku získají až dvacetiprocentní podíl ve start-upu. Významná část získaného kapitálu půjde také na vybudování oddělení pro péči o zákazníky. V Česku jich má firma tisícovku.

Nejbližší konkurenci pro Shipvio teď představuje start-up Convoy a logistické ambice v posledních měsících projevuje také Uber nebo Amazon. Podobný logistický projekt neúspěšně skončil v Estonsku, když podle Draveckého doplatil na neznalost prostřední nákladní dopravy.

Mluví sdrúžení dopravců Česmad Martin Felix považuje obdobné projekty za pouhou nadstavbu. Dopravci totiž běžně využívají takzvané vytěžovací burzy. „Pokud by projekt byl funkční a efektivnější, dopravci by se

přizpůsobili,“ míní Felix. Zároveň připomíná, že významná část přeprav funguje na základě dlouhodobých smluv. „Přeprava nákladu není jako jízda v taxíku,“ naráží Felix na určitou podobnost Shipvia se službou Uber.

Firemní zákazníci mohou ušetřit až

25 %

přepravní ceny za své zásilky posílané po Evropě.

Čtvrtý z tisíce světových start-upů

Firmě Shipvio dosud pomáhal investiční fond UP21 miliardáře Karla Janečka. Ten také spolupořádal pražské kolo soutěže Startup World Cup, v němž Shipvio zvítězil. V květnu se pak český start-up ve světovém finále v Silicon Valley umístil čtvrtý mezi tisíci účastníky.

Krátce

Společnost Linde Gas vydělala 1,7 miliardy

Největší dodavatel takzvaných technických plynů v Česku, firma Linde Gas, loni meziročně zvýšila čistý zisk o 7,5 procenta na 1,7 miliardy korun. Tržby se jí naopak snížily o 1,6 procenta na 5,2 miliardy korun.

Outlet v Hatích prochází rekonstrukcí

Outletové centrum v Hatích Freeport Fashion Outlet začalo se stavebními pracemi na exteriéru a částečně i interiéru za čtyřicet milionů korun. Vzhled se tak zásadně promění poprvé od otevření před patnácti lety. Má mít prvky stylu Art Nouveau. Do 75 obchodů jednoho ze dvou českých outletových center ročně zamíří téměř dva miliony zákazníků.

/čtk/

Crestyl koupil brněnské Tesco

Obchodní dům Tesco u hlavního nádraží v Brně, někdejší Prior, koupila od britského maloobchodního řetězce investiční skupina Crestyl. Tesco zůstane v domě jako

nájemce, snahou vlastníka je vylepšit současné prostředí a nalákat do domu další nájemníky a obchody, uvedl generální ředitel nového vlastníka Omar Koleilat. Cenu transakce strany nezveřejnily.

Budova byla postavena v první polovině osmdesátých let minulého století vedle hlavního nádraží. Tesco v předchozích letech plánovalo přestavbu a rozšíření, k čemuž ale nikdy nedošlo a místo toho už loni nabízelo nemovitost k prodeji. Okolí obchodního domu patří k nejošklivějším místům města, nedávno zmizely různě

stánky s textilem a dalším spotřebním zbožím.

Po zlepšení podmínek pro zákazníky a oživení pomocí nových obchodů chce investor přemýšlet o další

budovnosti obchodního domu.

„Budeme diskutovat se zástupci města a oznámíme naše plány zhruba za rok,“ uvedl Koleilat.

Crestyl v minulých letech postavil několik obchodních center v Česku a soustředí se na centra měst, což se týká například Kladna a Jablonce nad Nisou. Pracuje také na revitalizaci bloku budov u Václavského náměstí v Praze s názvem Savarin. V portfoliu má teď rezidenční i komerční projekty na téměř dvaceti místech v Česku v hodnotě 1,2 miliardy eur. /čtk/

Tesco zůstane v domě jako nájemce, snahou vlastníka bude vylepšit prostředí a nalákat další nájemníky.

265239/221

INZERCE

GOTT MY LIFE

NEJVĚTŠÍ VÝSTAVA OTEVŘENA!

gottmylife.cz

Objevte, co jinde nevidíte. Poprvé máte možnost na jednom místě projít 60 let neuvěřitelné kariéry Karla Gotta. Uvidíte všech 41 Slavíků, ocenění za vítězství v televizní anketě TýTý, zlaté, a dokonce i diamantové desky, kostýmy nebo exponáty z osobního zpěvákovy archivu – to je jen malá ochutnávka z více než 1 000 vystavených exponátů, které výstava nabízí.

Pořadatel: NADAČNÍ FOND RICHARDA FUXY

Ve spolupráci: NÁRODNÍ MUZEUM

Producent: BIG MEDIA

Záštita: KAREL GOTT

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 2

Česko

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR

Mediální partneři: NSVO, DNES, RÁDÍO PRAHA, BigBoard, railreklam

Partneři: TICKETPRO, ZOOT, IMAGINOX, CONTIMADE

Ostatní partneři:

ZAKLADATEL. Z manipulačního dělníka se Josef Bárta vypracoval na většinouvého vlastníka strojírenské firmy s dvoumiliardovým obratem.

Americký sen říznutý českou hospodou

■ Železniční strojírna **CZ Loko** zanedlouho pokoří metu tisícovky vyrobených lokomotiv. Ačkoli většinový majitel **Josef Bárta** rád zdůrazňuje přízeň štěstěny s poukazem na to, že se narodil v neděli, hlavní roli v jeho příběhu hraje **ochota riskovat** a s ní spojená **zarputilost**.

Historie strojírenské firmy je barvitá jako samotné polistopadové dějiny: nechybí v ní prvotní podnikatelský zápal, krach obřích továren, neúspěšná privatizace či velké bankovní úvěry. To vše dokázal Bárta přetavit v úspěšný podnik s hlavním centrem v České Třebové a provozovny v Jihlavě, Přerově, Nymburku nebo Lovosicích a Ostravě.

KARIÉRA BUDOVANÁ OD PÍKY

Samotný životopis zakladatele v leccems připomíná americký sen. Říznutý ovšem českou hospodou. Dnešní továrník začínal na dráze v roce 1979 jako manipulační dělník ve vršovickém depu, kde si vyzkoušel i profesi opraváře lokomotiv nebo pomocníka strojevedoucího. Když ho vedoucí depa přesvědčil ke studiu na vysoké škole, prosadil si, že zůstane

MAŠINA PRO ITALY. Produkci lokomotiv tvoří pět základních řad. Na snímku stavba modelu EffiShunter 1000 pro italského zákazníka.

v Praze na ČVUT, ačkoli každý správný „ajznbón“ se dodnes chlubí dopravní školou v Žilině. Počátkem devadesátých let to pak Bárta dotáhl v pozici odborného referenta odboru kolejových vozidel až na generální ředitelství Českých drah, aby vzápětí národního dopravce opustil. Tady hraje roli zmíněná hospoda, kam ho pozvali přátelé železničáři z Nymburku.

„Sedělo nás u stolu šest a říkali jsme si, že všude se podniká a tady je nevyužitá hala, což abychom si ji tedy pronajali,“ líčí Bárta. Nápad byl reakcí na neukojenou poptávku provozovatelů vleček státních podniků i čerstvě soukromých firem po opravách posunovacích lokomotiv. V polovině devadesátých let tak vznikla Českomoravská komerční společnost (ČMKS), které se brzy začalo dařit. Po nějakém čase ale bylo společníkům jasné, že pronájem nymburské haly Českých drah nebude trvat věčně. Bylo třeba najít vlastní tovární zázemí.

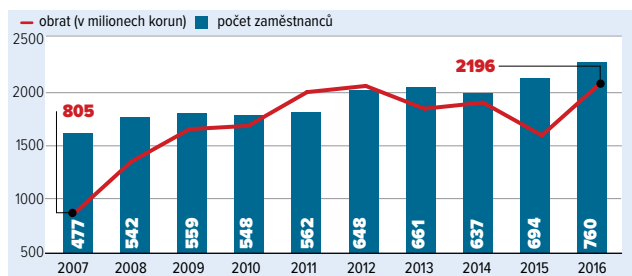
STĚHOVÁNÍ A KLÍČOVÁ ZAKÁZKA

Zrak padl na Železniční opravny a strojírnou (ŽOS) v České Třebové, které v roce 1992 prošly manažerskou privatizací a koncem století se dostaly do existenčních problémů. „Starý management si myslel, že bude na věky opravovat lokomotivy pro dráhy. Jenže v roce 1999 se stalo, že dráhy přistavily jen čtyři. Práce úplně zmizela,“ vzpomíná Bárta. Krachující „žosku“ tak koupil i s posledními věrnými zaměstnanci „relativně levně“. Vedle více než 160leté historie železničních dílen v České Třebové, ke které se dnes CZ Loko hrdě hlásí, získal rozvrácený areál a desítky milionů dluhů. Pak přišly dva klíčové okamžiky.

Společníkům se v roce 2000 podařilo vyjednat stamilionový úvěr u Komerční banky. Do riziku a zástavy veškerého osobního majetku ale už šli jenom tři. „Měli jsme všichni rodiny, domy a nějaký životní standard. A tohle bylo buď, anebo. Bylo to dobrodružství, do kterého bych dnes už nešel. Ale tenkrát jsme byli mladší a nadšení. Vlastně jediným argumentem pro byla víra v naše štěstí,“ říká Bárta. A to přišlo v podobě zakázky na dodávku čtyřiceti modernizovaných lokomotiv do Itálie.

Tam se vydal sám autem fakticky naslepo poté, co ho

CZ Loko v číslech

Pramen CZ Loko

přítel, železničář Jaromír Kozinka upozornil, že se italské privátní firmy potýkají s nedostatkem strojů. Proto ČMKMS koupila od Českých drah vyřazené motorové lokomotivy známé pod označením brejlovec a po kompletní modernizaci, zahrnující i výměnu motorů, je postupně do roku 2004 poslala do Itálie, kde jezdí dodnes. Bárta to považuje za zásadní obrát.

„Kdo pracuje v zahraničí, tak si osahá spoustu nových věcí. Italové byli přísní, což nám neuvěřitelně prospělo, technická úroveň fabriky šla strmě nahoru. Kdybychom tu zakázku nezískali, tak jsme možná neexistovali,“ domnívá se. Je třeba přitom podotknout, že továrně pomohl i krach ČKD. Jinak celkem smutný příběh pražského výrobce řady legendárních lokomotiv včetně zmíněných brejlovců dokázali v ČMKMS využít – z Prahy přetáhli a pro železnici zachránili zkušené konstruktéry. Dodnes také

část konstrukce sídlí spolu s vedením firmy v Nymburku, kam to neměli inženýři z ČKD daleko. Z těch původních k dnešku zůstal už jen jediný, Pavel Matys. „Dávno stojíme na vlastních nohách s novou generací projektantů a vývojářů a jdeme si svou cestou,“ poznamenává podnikatel. Proto také zdůrazňuje, že dnešní CZ Loko není žádná montovna. Nové lokomotivy zde vznikají od výkresu a končí schválením u příslušného úřadu.

PŘESKUPENÍ PODÍLŮ

S končící klíčovou italskou zakázkou se ale dva ze tří společníků ČMKMS rozhodli firmu opustit, protože podle Bárty už nevěřili v její perspektivu. Jednání o vstupu Škody Transportation nedopadla úspěšně, podíly se proto nakonec přeskupily ve prospěch Josefa Bárty. Do firmy tehdy vstoupil německý Zeppelin zastupující amerického výrobce motorů Caterpillar.

MONTÁŽNÍ HALA. Hlavní závod v České Třebové připomíná zmenšenou továrnu Siemensu ve Vídni.

V té době ale Němci nechtěli převzít celkovou odpovědnost, stačil jim minoritní podíl 49 procent. Bárta tak svůj podíl navýšil z třetiny na 51 procent. A takto už to chce nechat, i když nabídky na převzetí svého podílu dostává neustále ze Západu i z Východu. Od Zeppelinu i dalších investorů, například čínské CRRC.

Před více než rokem Bárta ale opustil pozici generálního ředitele, do níž jmenoval Josefa Gulyáse, který ve firmě začínal jako dělník a kterého si na tuto pozici připravoval

několik let. „Snažím se mu do toho nemluvit. Dobře řídit firmu je totiž dřina a nenahraditelných jsou plné hřbitovy,“ podotýká Bárta, dnes zastávající už „pouze“ post předsedy představenstva. V něm pracuje i jeho syn Jan, který by se mohl stát pokračovatelem práce otce – zakladatele.

NOVÝ NÁZEV A VLASTNÍ LOKOMOTIVA

V roce 2007 se společnost ČMKMS přejmenovala kvůli lepší identifikaci na CZ Loko a o rok později vyjela z výrobní haly první vlastní zcela nová motorová lokomotiva. Díky tomu dnes skupina CZ Loko, která za posledních šest let investovala na 800 milionů korun, stojí na čtyřech nohách: opravárenství, modernizaci, nové výrobě a pronájmu lokomotiv. Tou další je vývoj a výroba speciálních drážních vozidel. Zhruba 65 procent produkce se prodá do zahraničí, třeba Itálie, Maďarska, Lotyšska, Estonska, Běloruska nebo Finska, kde české stroje jezdí i za polárním kruhem. Nové diesely z CZ Loko využívají i domácí firmy. Dvacítku jich provozují ocelárny Mittal, jezdí i v Severočeských dolech, Škodě Auto nebo Lovochemii. České dráhy si aktuálně objednaly dvanáct úsporných

posunovacích lokomotiv, Správa železniční dopravní cesty pak padesátku „drezín“ za půl miliardy. Plány ale firma spřádá i v elektrické trakti. Před časem přivezla ke kompletní modernizaci z Belgie dvanáct elektrických lokomotiv a staví z nich prakticky nová vozidla. První pod označením EffLiner 3000 už jezdí v barvách IDS Cargo. Jejich příběh se hodně podobá modernizaci „italských“ brejlovců.

„Jsem srdcař, jde mi o fabriku a lidi, co v nich pracují. Nemám potřebu si kupovat jachty a zámky, nepotřebuji žádné blbosti kolem. Mě baví tohle,“ ukazuje Bárta kolem sebe při prohlídce svého hlavního závodu v České Třebové.

Ten čistotou a upraveností připomíná zmenšenou továrnu Siemensu ve Vídni. Není výjimkou, že se u něho zastaví nejen zaměstnanec na kus řeči. Až má člověk neodbytný pocit, že se ocitl ve filmu pro pamětníky. I v CZ Loko ale řeší chronický problém českého průmyslu – nedostatek zaměstnanců. Aktuálně nabízejí 40 až 50 míst.

65 procent produkce skupiny CZ Loko míří do zahraničí. Například do Itálie, Maďarska, Lotyšska či Finska.

Připravil

Jan Šindelář

OMLAZENÍ MOTORÁKU. Jednotka Regiosprinter pro GW Train Regio čeká na modernizaci.

Němci sázejí na elektřinu z větru

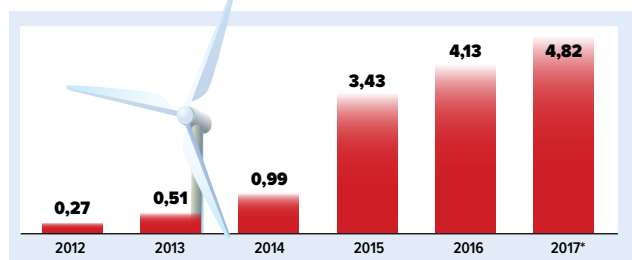
■ V první polovině letošního roku vyrobily mořské větrníky elektřinu pro skoro dva miliony německých domácností.

Jan Stuchlík

Německé větrné elektrárny v Severním moři za letošní první pololetí vyrobily meziročně o polovinu elektřiny více a staly se tak tamním nejrychleji rostoucím obnovitelným zdrojem.

„Elektřina ze Severního moře už tvoří 16,5 procenta veškeré produkce německých větrných elektráren. Náklady na budování elektráren a systémů pro vyvedení jejich výkonů do sítě budou klesat,“ shrnul data člen vedení společnosti TenneT Lex Hartman, do jejíž sítě je většina větrníků zapojená. Za skokem ve výrobě na le-

Instalovaná kapacita mořských větrných elektráren v Německu (instalovaná kapacita v GW)

*údaje ke konci července 2017

Pramen Fraunhofer ISE

tošních 7,77 terawatt hodin je zprovoznování nových parků. Od loňského léta běží nové elektrárny s celkovým výkonem 1100 megawattů. Celkem už Němci na severu postavili 4800 megawattů větrných elektráren. Letos by mělo přibýt dalších 300 megawattů. Do konce roku 2020 se Německo chce dostat na metu 6500 megawattů.

TenneT loni do rozvoje přenosové sítě investoval necelé dvě miliardy eur. Značná část šla právě na budování sítě na severu, které pojmu výkon nových větrníků. Teď má dostatečnou rezervu, aby odtud vyvedl výkon dalších 130 obřích větrných elektráren. Pro srovnání v první polovině letošního roku se

k síti připojilo 110 větrníků s výkonem 630 megawattů.

Zatímco na severu se síť stavějí, ve středu Německa stále chybějí vysokokapacitní linky do jižních průmyslových zemí. Právě tam bude po vypsání jaderných elektráren v roce 2023 elektřina scházet. „Výstavby přenosových sítí nedrží krok s rozvojem obnovitelných zdrojů. Měli bychom se začít připravovat na potenciální velký výpadek elektřiny,“ varuje Peter Schegner, profesor dráždanské Technické univerzity. Hlavní plánované severojižní linky jsou podle německého síťového regulátora teprve ve stavu územního řízení. To platí také o dvou projektech, které bude realizovat právě TenneT.

VE STŘEDU ZÁJMU. Výroba čipů představuje v Toshiba rodinné stříbro.

Čipovou divizi od Toshiba koupí Western Digital

Jednání o prodeji čipové divize japonské společnosti Toshiba jsou v závěrečné fázi. Za 17,4 miliardy dolarů se ji chystá koupit konsorcium v čele s americkou firmou Western Digital. Šéf tohoto podniku nyní jedná v Tokiu, uvedly zdroje agentury Reuters. Oficiální oznámení transakce by podle nich mělo přijít ve čtvrtek.

Divize paměťových čipů NAND firmy Toshiba je druhá největší na světě. Společnost by jejím prodejem chtěla ukončit měsíce trvající nejistotu vyvolanou ztrátou z bankrotu americké jaderné divize Westinghouse Electric.

Dohoda by pro Western Digital znamenala vítězství. Firma s Toshiba provozuje

hlavní továrnu na výrobu paměťových čipů a vehementně se stavěla proti prodeji divize komukoli jinému.

Nyní Western Digital učinil několik klíčových ústupků. Jeho finanční účast na dohodě je omezena na 150 miliard jenů (30 miliard korun) prostřednictvím konvertibilních dluhopisů. Po jejich převedení nebude vlastnit větší než třetinový podíl, který by mu umožnil vetovat rozhodnutí představenstva. Nebude také usilovat o řídicí roli.

Společnost Toshiba původně plánovala odprodat svou čipovou divizi konsorciu japonských vládních fondů, americké poradenské společnosti Bain Capital a jihokorejskému výrobci čipů SK Hynix. /čtk/

ENERGIE ČESKA

Více o tématu se dočtete v magazínu E15 Premium.

E15 PREMIUM

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 28. 8. 2017

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	17,390
Čína	1	3,307
Dánsko	1	3,508
EMU	1	26,100
Chorvatsko	1	3,520
Japonsko	100	20,024
Kanada	1	17,553
Maďarsko	100	8,585
Norsko	1	2,818
Polsko	1	6,129
Rusko	100	37,455
Švédsko	1	2,743
Švýcarsko	1	22,917
Turecko	1	6,356
USA	1	21,887
Velká Británie	1	28,268

Akcie na pražské burze

28. 8. 2017

Název	Kurz [Kč]	Změna
CETV	90,95	-1,14 %
ČEZ	425,10	0,50 %
Erste Bank	943,30	-0,37 %
Fortuna	148,90	0,00 %
Kofola	416,00	0,24 %
KB	990,00	0,30 %
Moneta	76,90	-0,26 %
O2 CR	276,90	-0,14 %
Pegas	1 010,00	0,00 %
Philip Mor. ČR	15 650,00	0,32 %
TMR	710,00	4,41 %
Unipetrol	294,30	-0,24 %
VIG	658,00	-0,44 %
Celkový objem (v tisících korun)	211 590	

Krátce

Farmaceutický trh čeká obří akvizice

Americká společnost Gilead Sciences převezme za 11,9 miliardy dolarů firmu Kite Pharma. Kite je předním hráčem trhu při využívání imunitních buněk těla k rozpoznání a napadení těch zhoubných. Gilead zaplatí za jednu akcii Kite 180 dolarů.

Vznikne největší elektrárnská firma světa

Čínská státní elektrárnská společnost China Guodian Group se spojí s uhelným gigantom Shenhua Group. Spojením vznikne největší elektrárnská firma na světě podle instalované kapacity a druhá největší podle objemu příjmů.

Venezuelská opozice podpořila tvrdé sankce USA

Hospodářské sankce, které minulý týden uvalily USA na Venezuelu, podpořila koalice venezuelských opozičních stran. Režim prezidenta Nicoláse Madura označil sankce za snahu vyvolat v zemi humanitární krizi. /čtk/

Suez i Panama odbavují více lodí

■ Obě klíčové vodní brány hlásí nárůst provozu. Naopak projekt konkurenčního Nikaragujského kanálu ustrnul na mrtvém bodě.

Tomáš Stingl

Dva průplavy a dvě země, jejichž ekonomiky na příjmech z těchto kanálů z velké části závisejí, sčítají účty. Egypt tento měsíc oslavil dva roky od rozšíření Suezského průplavu, které stálo osm miliard dolarů. Za předešlé tři měsíce průplavem proplulo 7,3 tisíce lodí, což je meziroční růst o čtyři procenta, oznámila správa průplavu.

Měsíční příjem z lodních poplatků a dalších služeb se pohybuje v současnosti kolem 440 milionů dolarů. To je zatím méně, než v kolik

Egyptané doufali. Postupně by se chtěli dostat někam k hranici miliardy dolarů měsíčně. Tolik vyžaduje jejich plán, aby do roku 2023 zvedli příjmy z dřívějších 5,5 miliardy dolarů ročně

na více než dvojnásobek. Naopak Panama je s čilým provozem na svém kanálu po první sezoně od rozšíření, které stálo pět a čtvrt miliardy dolarů, spokojena nad plán. „Úspěchy dosažené

v uplynulém roce překonaly i naše vlastní očekávání,“ uvedl šéf správy průplavu Jorge Quijano. Kanálem proplulo mimo jiné přes 1500 lodí moderního typu Neopanamax a celková to-

náž, která po vodě putovala, byla v meziročním srovnání skoro o čtvrtinu vyšší. Minulý týden se kanál pochlubil novým rekordem, když jím proplula kontejnerová loď CMA CGM Theodore Roosevelt o délce 366 metrů, což představuje osminásobek výšky sochy Svobody v New Yorku.

Panamci mohou být o to spokojenější, že projekt na vybudování konkurenčního průplavu v Nikaragui za 40 miliard dolarů zůstává zatím na papíře. Licenci na jeho vybudování má čínská společnost HKND, ale kvůli finančním problémům i odporu části nikaragujské veřejnosti zatím projekt stojí. „Absolutně nic tu není. Rozšířili šestikilometrovou silnici asi o metr do šířky a to je všechno,“ uvedl pro deník Miami Herald nikaragujský publicista Carlos Chamorro.

PROCHÁZKA S VÝHLEDEM. Rozšířený Suezský průplav se stal oblíbeným místem k pozorování obřích lodí, které si razí cestu vstříc Rudému moři.

262633/497

INZERCE

Psychotriller

Oko za oko, ženu za ženu...

Dramatické zvraty jako na horské dráze... mrazivé a napínavé.

Žádejte u svého knihkupce nebo se slevou 20 % na www.kniha.cz

kniha.cz

Tvář dne

„Angela Merkelová by po skončení politické kariéry měla být postavena před řádný soud, aby se zodpovídala ze všech porušení práva,

řekla volební lídryně
Alternativy pro Německo
Alice Weidelová

Foto Reuters

Komentář

Jana Havlígerová

Rozpočtovou bitvu mohou prohrát učitelé

Platový ohňostroj, který Sobotkova vláda odpálila zhruba před půl rokem – povzbuzena příznivými rozpočtovými čísly za letošní rok, optimistickými výhledy ekonomiky, a hlavně konáním parlamentních voleb – se může zvrhnout v pořádný požár. První pokus udusit oheň v zárodku má na kontě ministr Pilný. Podle něho v rozpočtu peníze na zvyšování platů nejsou ani teď, a nebudou ani napřesrok. Šéf státní kasy se vzpírá, byť jeho předchůdce ve funkci a také partajní šéf na velkorysé sliby vládních politiků stejně velkoryse kýval. Nový ministr financí není ochoten pro příští rok zvyšovat schodek nad naplánovaných padesát miliard. Pokud by se deficit přece jenom zvýšil, odmítá dodatečné miliardy spotřebovat v platech. Podle něho by měly jít na investice. Tomu se nedá nic vytknout. Jen za letošních prvních sedm měsíců vzrostly výdaje státu meziročně o 3,7 procent-

ta. Především kvůli zvyšování důchodů a růstu platů. Investice se meziročně o 40 procent propadly. Sobotkův kabinet dával přednost krátkodobým politickým ziskům, na budoucnost tolik nemyslel. Otázka ale je, jestli Pilného snahu utnout neblahý trend skutečně vedou čistě ekonomické úvahy.

Za růst platů – pro státní zaměstnance o deset a učitelů o patnáct procent – se plnou vahou své funkce postavil především premiér Bohuslav Sobotka. Zvyšování mezd je jednou z hlavních priorit vo-

Slib patnáctiprocentního zvýšení platů učitelů je momentálně nejkontroverznější a má nejdále k naplnění. Dluh státu vůči školství je přitom očividný.

lební kampaně ČSSD, nejmávanějšího politického soupeře hnutí ANO. Sociálním demokratům by se na náměstích dost špatně agitovalo, kdyby například školy začátkem září zely prázdnotou, protože učitelé kvůli platům stávkují. Pilného odpor proti zvyšování platů, bude-li úspěšný, může v každém případě

ve volbách ubrat kýžené body sociální demokracii. Jemu osobně o politickou dráhu nejde, rozhodl se ji definitivně ukončit. A pokud jde o hnutí ANO? Předvolební průzkumy trvale naznačují, že se stane vítězem voleb. Pokud bude mít pro příští rok připraven „umírněný“ plán státních financí, nemůže prodělat. A když bude nejhůř a platy budou hybat politickou scénou i po volbách, může při případné dominanci ve sněmovně návrh státního rozpočtu upravit podle svého gusta. Zákon o státním rozpočtu se definitivně schvaluje až v prosinci. Jistě, všechno ještě může být jinak. Rozpočtový plán na příští rok musí vláda do dolní komory parlamentu doručit do konce září, v prvním zářijovém týdnu má o něm jednat koaliční rada. Pilného buď podrží, anebo ne.

Boj o rozpočet je pochopitelně vyhocen kvůli sněmovním volbám. Tristní ale je, že se jeho oběti lehce mohou stát učitelé. Slib patnáctiprocentního zvýšení jejich platů je momentálně nejkontroverznější a má nejdále k naplnění. Dluh státu vůči školství je přitom očividný. Pro srovnání s jinými uniijními zeměmi si stačí vzít k ruce třeba statistiky OECD. Česko se nemá čím chlubit. Nejde přitom jen o platy, ale také o vybavení škol nebo počet žáků na kantora.

Oheň, voda, vítr. Dům ochrání jen dobrá smlouva

■ Nejčastější příčinou škod v domácnosti jsou vodovodní škody a škody vzniklé přepětím či zkratem.

Kamila Ondráčková

Pojistná hodnota stanovená v pojištění domácnosti by měla odpovídat ceně všech věcí v bytě. „Pro lepší pochopení si představte, že jde o všechno, co by vám z bytu vypadlo, kdybyste jej otočili dnem vzhůru a zatřáslí jím,“ vysvětluje Petr Milata z ČSOB Pojišťovny.

Ani to ale nemusí být vše. Pojištění domácnosti se vztahuje i na předměty v uzamčených nebytových prostorách a v prostorách, které k bytu náležejí, ale jsou mimo jeho půdorys – tedy ve sklepě, komoře či v garáži – a ve společných částech domu.

„Pojištěny jsou i věci, které jsou na pozemku, který k bytu nebo rodinnému domu patří, pokud jejich vlastnosti či charakter venkovní umístění umožňují – například zahradní nábytek, houpačka a podobně,“ doplňuje mluvčí České podnikatelské pojišťovny Renata Čapková.

Při nastavení pojistné smlouvy je dobré se zamyslet nad reálnými riziky. V případě domu na kopci asi není nutné uzavírat pojištění proti povodni. Pojišťovny radí pojistit se hlavně proti

požáru, výbuchu, škodám z kouře, vichřici, krupobití. Dále se můžete pojišťovat proti vodovodním škodám, škodám z přepětí nebo zkratu či proti zlodějům. „Pro komplexně chráněný byt či dům je třeba zkombinovat pojištění stavby a pojištění domácnosti. Pojištění stavby se vztahuje na budovu, pojištění domácnosti kryje škody na vybavení,“ vysvětluje Ivana Buriánková z České pojišťovny.

Jednou za dva až tři roky je na místě smlouvu aktualizovat – hodnota majetku se vyvíjí, mění se vybavení bytu.

Ze statistik pojišťoven vyplývá, že nejčastější příčinou škod v domácnosti jsou vodovodní škody a škody vzniklé přepětím či zkratem. „U vodovodních škod jde jednak o samu škodu na bytovém vybavení, kterou voda způsobí, ve velké míře ale také o refundaci částky za protoklou vodu, která se snadno vyšplhá do desetitisců,“ uvádí Jana Černá z Allianz pojišťovny.

Užitečným připojištěním v rámci pojištění domácnosti může být pojištění odpovědnosti v běžném občanském životě. „Vztahuje se na škody na zdraví, majetku a zvířatech, ale také na škody finanční, nemajetkové i regresní nároky pojištěn,“ uzavírá Ivana Buriánková. Pojištění jsou přitom všichni členové společné domácnosti včetně drobných zvířat.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Jak zrušit životní pojistku

Smlouvu na životní pojištění není možné vypovědět kdykoli. Zrušit ji lze nejdříve dva měsíce po jejím uzavření. V tomto případě je výpovědní doba osm dní. „Dále lze pojištění vypovědět vždy ke konci pojistného období. Pozor ale načasné podání výpovědi, nejpозději šest týdnů před uplynutím pojistného období. To je uvedeno ve smlouvě a obvykle se shoduje s frekvencí placení pojistného,“ říká mluvčí ČSOB Pojišťovny Petr Milata.

Pokud klient uzavře pojistku a vzápětí si to rozmyslí, může od smlouvy bez sankce odstoupit do 30 dnů po jejím podpisu.

ZMĚNA SE NEMUSÍ VYPLATIT

„Pokud klient ruší pojištění a chce si uzavřít nové jinde, musí uvážit, že pro pojištění nemocí mu začnou znovu běžet čekací doby. To znamená, že nemoci vzniklé

po určitou dobu od počátku pojištění nejsou pojištěním kryty. Při uzavírání nové smlouvy se také znovu zkoumá zdravotní stav klienta. Ten pak nemusí dostat pojištění za stejných podmínek, jako byl pojištěn smlouvou původní,“ říká Karel Žyla z AXA pojišťovny. Jestliže je pojištění založeno jako zajištění na stáří a klient na ně uplatňuje daňové zvýhodnění, je třeba daňové úlevy zpětně doplatit.

KOLIK POJIŠŤOVNA VYPLATÍ

Výplata záleží na konkrétní smlouvě a na tom, kdy byla uzavřena. U těch starších jsou počáteční poplatky jedno až dvě roční pojistné. Poplatek za předčasné ukončení může být okolo dvou procent z hodnoty rezervy, 98 procent rezervy poté bude vyplaceno. Těto částce se říká odkupné. O odkupné může klient

požádat až po dvou letech trvání smlouvy.

„Na smlouvě, kde má klient sjednáno více rizik a nebylo v prvních letech trvání pojištění zapláceno mimořádné pojistné, vzniká nárok na odkupné zhruba po třech až čtyřech letech, podle sjednané délky trvání pojištění. Podmínkou nároku na odkupné je kladná hodnota účtu k pojistné smlouvě, od níž se odčítají neuhrazené poplatky za počáteční a průběžné náklady a poplatky dle platného sazebníku,“ upřesňuje Renata Čapková z České podnikatelské pojišťovny.

PODMÍNKY LZE OBVYKLE MĚNIT

V případě nevyhovující pojistné smlouvy není třeba pojistku hned rušit. U většiny smluv lze rozsah rizik měnit. Neplatí to však sto procentně. Proto je užitečné se předem o pojistné podmínky smlouvy zajímat. /ok/

276210/22

INZERCE

VAŠE EKONOMICKÉ ZPRAVODAJSTVÍ VŽDY PO RUCE

DO MAILU A O DEN DŘÍV

TOP ČLÁNKY Z WEBU E15.CZ KAŽDÉ RÁNO VE VAŠEM MOBILU A TABLETU

MOBILNÍ APLIKACE E15 PŘEHLEDNĚ A KDYKOLI POTŘEBUJETE

ZPRÁVY, KOMENTÁŘE A VIDEO NA WEBU E15 TO NEJDŮLEŽITĚJŠÍ NA JEDNOM MÍSTĚ

E15 ZPRÁVY PRO ÚSPĚŠNÉ

Tom Cruise jako americký antihrdina

■ Novinka Barry Seal: Nebeský gauner využila skutečný osud pilota na výplatní pásce CIA i kolumbijských pašeráků drog ke slušnému thrilleru, který svou politickou kritiku balí do akční zábavy.

Iva Přivřelová

Tom Cruise svou kariéru ještě zabalit nehodlá, občasným propadákům typu Mumie navzdory. V jedné z nejslabších filmových letních sezon se vrací na scénu jako Barry Seal, hollywoodská verze skutečného pilota, jenž se zapletl se CIA, marxistickými nikaragujskými sandinisty i s medellínským drogovým kartelem.

V českých kinech se novinka promítá pod názvem Barry Seal: Nebeský gauner, více se k ní hodí její původní název American Made. Nejen proto, že stále charismaticky Cruise a jeho zářivý úsměv, s nímž se snaží proplouvat svou variací na americký sen s nadsazenou sebedůvěrou, přímočarostí hraničící s prostoduchostí a bez výčitek svědomí, se ideálně hodí pro roli reprezentující obecný americký přístup k životu a mezinárodní politice.

Foto: Cinemart

PAŠERÁK PRO VŠECHNY. Barry Seal (Tom Cruise) doveze cokoliv kamkoliv, nejen pro agenta CIA (Domhnall Gleeson).

Film o Barrym Sealovi patří k těm hvězdným zábavám, které na nedávné skutečnosti podané s cynickým švihem ukazují tragické chyby, jež se stále opakují.

Není sice tak vizuálně vynalézavý, vtipný, komplikovaný a pronikavý jako Soukromá válka pana Wilsona nebo Sázka na nejistotu, ale i jeho kritika zabalená do mainstreamové zábavy stojí za pozornost.

zítřka, se snaží Sealovo vyprávění zpestřovat rychlými střihy, obrazovými odkazy na sedmdesátá a osmdesátá léta, v nichž se vše odehrává, či stručnými shrnutími dobové politické situace, k níž někdy pomáhá i animace.

Takových vsuvek by se tu mohlo objevit víc než záběrů z ruční kamery, která filmu dodává tíživost dramatu a atmosféru chaosu. Film vypadá často jako jeho hrdina: jednoduchý a bezstarostný, neustále v něm ale dřímá hrozba a předzvěst zkázy. A nejen Barryho, jak ukazují nápady agenta CIA v podání Domhnalla Gleesona.

Je to ovšem hlavně Barry Seal, postava ztělesňující tolik z reaganovské éry, jež se podle mnohých dnes vrací, na koho se film zaměřuje – se směsí soucitu a ironie, která funguje mnohem lépe než obvyklé oslavování. Možná se měl film v češtině jmenovat raději Barry Seal: Americký antihrdina.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Barry Seal: Nebeský gauner

(thriller, USA, 114 minut)

Režie: Doug Liman

Hrají: Tom Cruise, Sarah Wrightová, Domhnall Gleeson, Caleb Landry Jones

Hodnocení: 70 %

Krátce

Národní divadlo uvede přes dvacet novinek

Pražské Národní divadlo připraví v nadcházející, stopětatřicáté sezoně 21 nových inscenací. Zároveň bude pokračovat v rekonstrukci budovy Státní opery a zřejmě na jaře příštího roku otevře nové sídlo činoherního souboru v areálu Anenského kláštera.

Návštěvnosti kin vedou Po strništi bos

Film režiséra Jana Svěráka Po strništi bos vede tabulku návštěvnosti kin, když jej o víkendu navštívilo přes 41 tisíc diváků. Snímek překonal i americké novinky Temná věž a Barry Seal: Nebeský gauner.

Zemřela francouzská herečka Mireille Darcová

Známa francouzská herečka Mireille Darcová včera zemřela ve věku 79 let. Darcová upoutala řadou filmů, z nichž některé, jako například Ledová řadra, Borsalino nebo Smrt darebáka, natočila se svou životní láskou a bývalým manželem Alainem Delonem. Hrála i ve filmech s Pierrem Richardem či Jeanem-Paulem Belmondem. /čtk/

276150/12

INZERCE

WebExpo 2017

22. - 23. září

2 dny

70 mezinárodních řečníků

2000+ účastníků

Tom Goodwin

O budoucnosti marketingu: od VR, hlasových interakcí, prediktivních výpočtů, až po reklamu, která vytváří příběhy.

Joe Macleod

Jak firmy selhávají v kroku, který nabízí vystoupení z nekonečného proudu digitální konzumace?

Scott Gould

Naučí nás, jak probíhá proces "engagementu" zákazníků s vaší značkou a jak ho úspěšně aplikovat.

a mnoho dalších...

Použijte tento kód na 15% slevu:

E15

DIRK HUSEMANN: SLON PRO KARLA VELIKÉHO

V otrockém zajetí

■ Frankové a Saracéni nelitostně bojují o politickou a náboženskou nadvládu. V napjaté situaci posílá bagdádský chalífa svému odpůrci Karlu Velikému obrovský dar jako znamení míru: slona. Žid Izák a jeho saský otrok Thankmar mají tlustokožce bez úhony dopravit do Cách. Jeho smrt by velkoříše Franků a Saracénů uvrhla do další války.

JANOV, 802 N. L.

V noci stařena znovu plivala krev. Viděl to v měsíčním svitu dopadajícím škvírami v bedně. K tomu to její věčné sipání a slintání. Občas, když ji probudily křeče, proklínala dokonce samotnou smrt.

Thankmar už vedle Rosvithy nedokázal déle vydržet. Vymanil se z jejího křečovitěho objetí a tiše se od ní odsunul, aby si toho nevšimla. Cedrová dřevěná stěna boudy ho však zastavila.

Přitiskl tvář na zeď a zaposlouchal se do chrápání ostatních otroků, šustění jejich hadrů a řinčení řetězů. Leckdo sténal, když ho dostihla noční mra. Nějaký stařec blábolil ze spánku.

Bylo jich kolem padesáti. Už tři týdny je drželi v přístavní čtvrti Janova, na trhu s otroky s nejhorší pověstí v celé francé říši. Na takových místech jako tady se nenakupovalo hedvábní z Byzance nebo bavlna ze Sýrie.

Nikdo tu nevychaloval skleněné zboží z Tyru, santalové dřevo z Egypta nebo homole cukru z Tripolisu. Tady to páchlo potem, špinou, fekáliemi a zoufalstvím.

Před dřevěnými kójemi čekaly desítky zajatců na svůj osud, který je zavede do rozpálené Arábie. Abbásovci se tam dychtivě rozhlíželi po bělošských otrocích ze severu a vyvažovali je zvonivě cinkajícími dirhamy.

Foto: profimedia.cz

V daleké zemi otroci bývali strašlivými válečníky nebo naopak dobromyslnými kněžími, řemeslníky, obchodníky, pasáky vepřů nebo majiteli úrodných polností. S otrockými obojky na krku ale byli jenom pohani, nekřtěnci, kteří odmítli uvěřit v Ukřižovaného. Nové francé občanské právo sice zakazovalo nevolnictví, ale to platilo jen pro křesťany. Ten, kdo vyznával staré bohy, skončil v žaláři, na popravišti nebo na takovém trhu s lidmi jako v Janově.

... S prvním slunečním paprskem se dveře baráku rozletěly a na prahu se objevila zavalitá silueta obchodníka s otroky Grifona. Jako vždy měl na opasku zavěšený kožený váček naditý stejně jako jeho panděro. Mrzutě vyháněl zajatce z jejich dočasných příbytků a prorokoval jim přítomné mučení a smrt, jestli se pro ně brzy nenajde kupec.

To, že výhrůžky smrti myslí vážně, dokázal při cestě na jih mnohokrát. Když nemohl při dlouhé pouti všechny otroky uživit, stavěl jednoho zajatce po druhém ke kolu od po-

vozu. První tři, kteří kolo převyšovali, spotřebovali příliš mnoho potravy, a tak je nechal popravit. Thankmar toho holohlavého obchodníka s otroky nenáviděl, a přesto každé ráno toužebně čekal na Grifonovo buzení, které ho osvobodilo z objetí staré čarodějnice.

Obchodování s lidským masem už několik dní vážlo kvůli vedru. Dokonce i Arabové, synové pouště zrození na sluneční výhni, se netečně ploužili

Bylo jich kolem padesáti. Už tři týdny je drželi v přístavní čtvrti Janova, na trhu s otroky, který měl nejhorší pověst v celé francé říši.

jinak velmi rušným janovským přístavem. Město se bez sebemenšího náznaku vánku smažilo v agonii a vzduch nad Ligurským mořem se tetelil jako nad miskou rybí polévky.

Bezvětrí uvěznilo lodě v přístavních kotvištích. Nešťastní kapitáni, kteří naložili kazící se zboží, museli přihlížet, jak jim jejich náklad hnilje. Z nákladních otvorů a sudů stoupal hnilobný zápach, který se těžce vznášel nad přístavní čtvrtí; neobjevil se žádný porыв větru, který by ho milosrdně odvál.

Grifonovi otroci trávili den ve špině před barákem, kde se museli předvádět arabským

zákazníkům. Vrstva prachu jim zbarvila těla došeda a choroby a hlad stravovaly i ty nejsilnější z nich. Málkotřetý kupec věnoval nabídkám snaživého otrokáře druhý pohled. Obchodník přesto neúnavně zvučným hlasem a prázdnými slovy velebil jejich přednosti.

Tentokrát mohl nabídnout jen prosté neotesané lidi: podsaditého Oda, někdejšího rybáře z armorických břehů, plačtivého Grimolda, přezoménce ze Soissons, který se holedbal, že kdysi osobně vypomohl císaři, Werinberta, akvitánského výrobce mýdla s poletanýma rukama, malou Bertradu, jež patřila salcburskému biskupovi, kterému však uprchla; chytili ji, oslepili a znovu prodali.

Pak tu byla Rosvitha, durynská čarodějnice, která všem v táboře naháněla strach. Mezi Grifonovými otroky se nenacházeli svalnatí muži do osobní stráže arabského šejka ani mladé ženy s pevným tělem do harému.

Thankmar se z té skupiny ničím nevyčleňoval. Byl to tmavovlasý chlapík se štíhlým, ale silným tělem a dlouhýma rukama a nohama. Pohled na krásně urostlého mladíka kazila jen znetvořená noha. Chodidlo měl v nepřírodném úhlu přetočené dovnitř, takže při

chůzi nenašlapoval na patu, ale na její vnější hranu. Svaly na celém těle měl jinak vyvinuté tak, jako by na něm odvedl antický sochař mistrovskou práci dlátem, ale maso na zohavené noze bylo až nahoru ke stehnu ochablé a bílé, protože do něj krev nepřinášela sílu.

Thankmar seděl dlouhé hodiny na slunci a modeloval z hroudý jílu nádherné věci: koně s lidskými hlavami, meče vyrůstající ze stromů, divoké obličejy s vousy rozčuchanými větrem.

Doma v Haduloe u ústí Labe mu jeho šikovné prsty přinášely samou mrzutost. Kvůli churavé noze se nehodil na polní práce. Rodiče a bratři ho museli každou dlouhou zimu živit. To, co však na obratnosti chybělo noze, mu osud dvojnásobně vynahradil na rukou.

Thankmar dostal za úkol vypalovat hlinu a zásobovat rodinu nádobami, což bývala zpravidla ženská práce. Byl však šikovnější než všechny ženy a jeho ruce dokázaly ještě víc – proměnily kulhajícího mladíka v úspěšného zloděje.

O knize

Vážení čtenáři, v průběhu prázdninových měsíců vám nabídneme úryvky z několika knih. Každý týden se jeden titul představí pěti ukázkami.

Tento týden představujeme historický román Dirka Husemanna s názvem **Slon pro Karla Velikého** vydaný pod značkou Knižní klub.

Foto dne

Foto reuters

HROMADNÉ ANO. Mladé čínské páry se účastní skupinového svatebního obřadu v tradičním stylu dynastie Chan. Obřad, který se koná ve městě Cheng-jang v provincii Chu-nan, je součástí festivalu Čchi-si. Ten lze považovat za čínskou obdobu dne svatého Valentýna.

Výročí týdne

Nejznámější horor napsala 19letá dívka

■ Ze sázky básníků, kdo vytvoří nejstrašlivější dílo, se před dvěma sty lety zrodil Frankenstein.

Touhu člověka pokořit přírodu, vše dosud nepoznané i sebe sama ztělesňuje monstrum Frankenstein, jeden z nejděchnějších filmových námětů. Jméno jeho původního autora přitom úplně zapadlo. Byla jím Mary Wollstonecraft Shelleyová, od jejíhož narození zítra uplyne 220 let.

Shelleyová rozhodně nebyla žena, která by se nechala svazovat konvencemi. Jako šestnáctiletá, tehdy Mary Godwinová, se v knihkupectví svého otce, anglického filozofa Williama Godwina, seznámila s Percyem Bysshe Shelleyem, dnes nejznámějším anglickým romantickým básníkem. Shelley proslul volnomyšlenkářským životním stylem, společně se tak vydali na cestu do Švýcarska, byť básník nechal doma zákonnou manželku očekávající dítě.

Život v devatenáctém století, navíc po boku zarytého

ateisty, nebyl prost neštěstí. Shelleyho první manželka spáchala sebevraždu. Mary se ze svazku s ním narodily čtyři děti, z nichž tři zemřely v brzkém věku. Sám Shelley také nedopadl dobře, v necelých třiceti letech se utopil v Itálii za bouře při plavbě z Livorna do Lerici. Mezitím však stačila vzniknout díla, jež snad navždy ovlivnila nejen literaturu.

Patří k nim titul Frankenstein neboli Moderní Prométheus. Mary Shelleyová napsala tento hororový román v devatenácti letech na společně dovolené s budoucím chotěm Shelleyem a dalším básnickým velikánem, lordem Georgem Gordonem Byronem na břehu Ženevského jezera. Motívem byla společná sázka o vytvoření co nejstrašidel-

nějšího příběhu. Lord Byron přispěl povídkou Vampýr předznamenávající upíří horory. Není známo, kdo byl tehdy prohlášen za vítěze, je však jisté, že touto náhodou vznikly dva dodnes nejklaštější hororové náměty.

První vydání Frankenstein z roku 1818 bylo ještě anonymní, další už Shelleyovou uváděla. Autorka pak napsala i román Poslední člověk, jenž v roce 1826 založil žánr sci-fi. Byl zasazen do roku 2097, do doby po vše zničivší morové pandemii. Spisovatelka jím definovala rámeček postapokalyptického románu. /mec/

Od narození
britské spisovatelky
Mary Shellyové
uplyne zítra

220

let.